

“Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?”

C hepatīta dienas diskusija: Kas ir C hepatīts un kā to ārstēt?

Dr. Velga Ķūse

SIA «Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca» stacionāra «Latvijas

Infektoloģijas centrs» virsārste

LU Medicīnas fakultātes lektore

28.07.2020.

“Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?”

C hepatīta izplatība

- Pasaulē ~71 miljons, 2015
- Latvijā ~ 40 tūkstoši (1,7% HCV-RNS prevalence), 2008

“
Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?
”

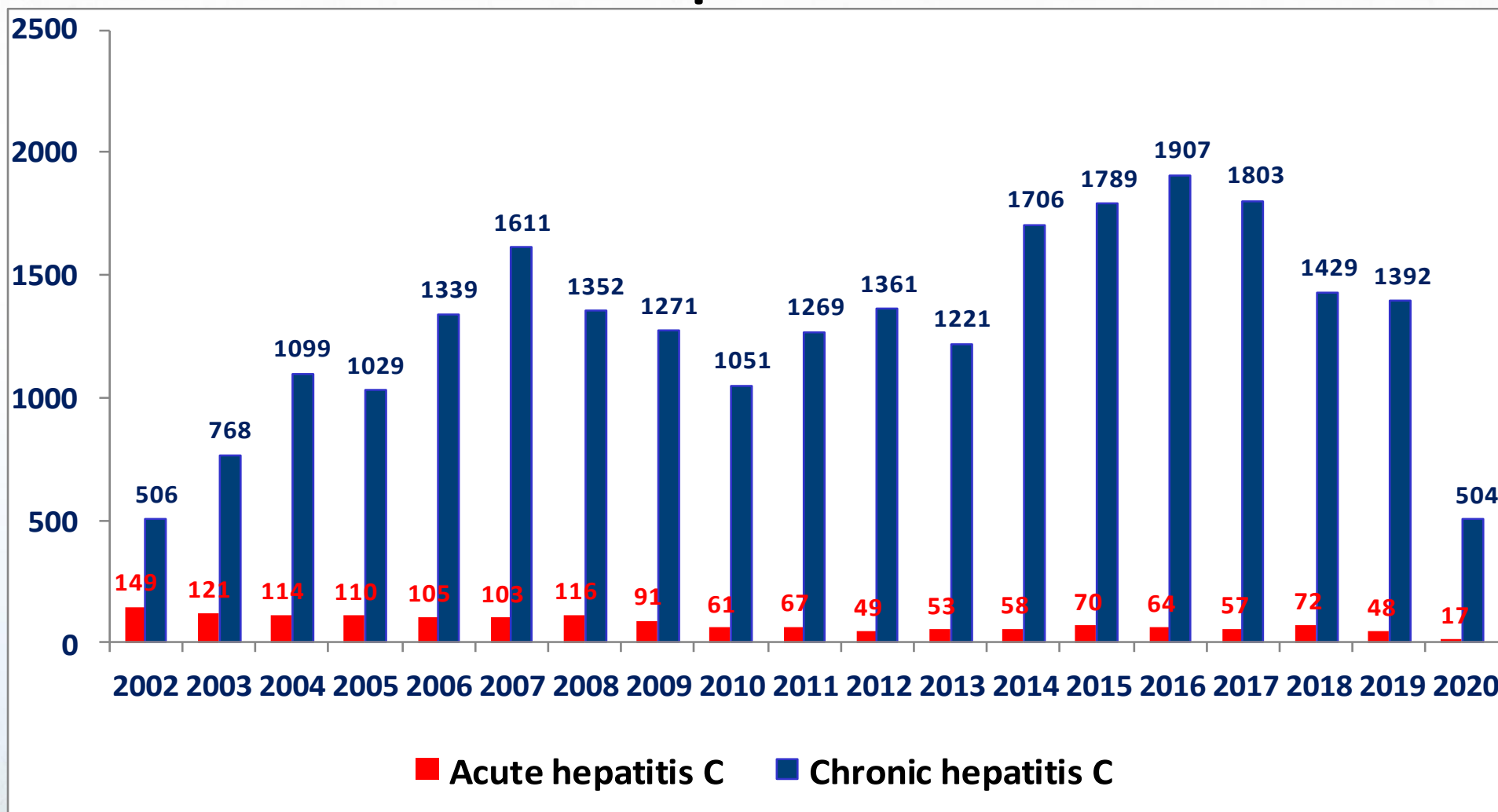
Aktualitāte

- Specifisku sūdzību nav!
- 10 – 20 – 30 gadu laikā ~20 - 50% pacientu – aknu ciroze
 - Asiņošana no gremošanas trakta
 - Šķidrums vēderā
- Aknu vēža risks 1 – 5% gadā

Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?

Jaunatklāto VHC pacientu skaits

“Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?”

PVO mērķis

- Līdz 2030.gadam likvidēt C hepatītu kā nozīmīgu draudu veselībai

Kā mēs uz to virzāmies?

- 1986.g. - IFNa2a
IFNa2b
- 1998.g. - Ribavirīns
- 2000.g. - Peg IFNa2a
Peg IFNa2b
- 2011.g. - HCV NS3 serīna proteāzes inhibitori
- no 2016.g. - tiešas darbības antivirālie medikamenti
- 2019.g. – diagnosticē un ārstē
- 2020.g. – medikamenti B sarakstā

“Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārņemt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?”

Rezultāti (LIC)

- **2019.g.** – **2463** pacienti ārstēti par valsts budžeta līdzekļiem
- **71** pacients maksāja pats
- **2020.g.** - **878** pacienti ārstēti par valsts budžeta līdzekļiem
- **4** pacienti maksāja paši
- No **01.07.2020.** – medikamenti B sarakstā

“
Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?
”

Sarežģījumi

COVID-19 infekcija:

- th akcepts no NVD
- attālinātās konsultācijas
- th uzsākšanas aizkavēšanās

Problēma: Daļai pacientu nav iespējams nodot informāciju par piešķirto terapiju – pacienti nav sasniedzami, «pazūd» mainītas pacienta kontaktinformācijas (tālruna Nr., adrese) dēļ – aizkavējas ārstēšanas uzsākšana vai tā netiek uzsākta vispār. LIC vidēji mēnesī meklē 4-5 pacientus, t.sk., atbrīvotos no ieslodzījuma vietām.

Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?

Ko darīt ar C hepatīta pacientu?

Informatīvs, rekomendējošs materiāls ģimenes ārstiem

ĢIMENES ĀRSTS	
1	Antivielas pret C hepatīta vīrusu (anti-HCV) <ul style="list-style-type: none">• Rekomendē noteikt katram pacientam• Obligāti jānosaka riska grupu pacientiem (IVNL, MSM) vai pacientiem ar paaugstinātu ALAT
2	HCV-RNS slodze HCV-RNS genotips <p>SIA RAKUS LIC laboratorijā (apmaksā no laboratorijas finansējuma) Nosūtījuma veidlapa atrodama: https://www.aslimnica.lv/sites/default/files/editor/1_references_ns_lic_lab_veidlapa.pdf www.aslimnica.lv > Stacionārs Latvijas Infektoloģijas centrs > Nacionālā mikrobioloģijas referenes laboratorija > Aktualizētas Nacionālās referenes laboratorijas veidlapas > 1. Nosūtījums uz infekcijas slimību referenes izmeklējumiem</p> <p>Ja HCV-RNS negatīvs - pie infektologa NAV jānosūta (C hepatīta NAV)</p>
3	Papildus nozīmējumi pirms infektologa vizītes <p>Pilna asinsaina, ALAT, SF, GGT, protrombīns, kreatinīns, GFR, olbaltumu frakcijas</p> <p>HIV tests, HBs Ag</p> <p>Ultrasonoskopija (vismaz pierakstīties rindā)</p>
4	Nosūtījums pie infektologa (Latvijas Infektoloģijas centrs, Gaiļezers, PSKUS, Liepājas RS, Daugavpils RS)

INFEKTOLOGS

Infektologs vizītes laikā ievāc anamnēzi par slimībām, lietotiem medikamentiem, veic aknu elastogrāfiju, izvērtē analīžu rezultātus, pieņem lēmumu par terapiju, nosūta uz konsīliju (bez pacienta klātbūtnes), nosūta konsīlija lēmumu uz NVD (pacients tiek informēts, kad saņemts apstiprinājums no NVD)

Ārstēšana: 8 – 24 nedēļas

Kontrole: 12 nedēļas pēc ārstēšanas pabeigšanas

ALAT – alaninamīnotransferāze; SF – sārmainā fosfatāze; GGT – gamma glutamiltranspeptidāze; GFR – glomerulu filtrācijas ātrums; NVD – Nacionālais Veselības dienests; IVNL – intravenozo narkotiku lietotājs; MSM – homoseksuāls vīrietis; US – ultrasonoskopija; AFP – alfa fetoproteīns; NSBB – neselektīvie beta blokatori (propranolols, nadolols, karvedilols).

Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?

Ko darīt ar pacientu pēc C hepatīta izārstēšanas?

ĢIMENES ĀRSTS		
Vispārējas rekomendācijas	<ul style="list-style-type: none">• Normalizēt ķermeņa svaru (veselīgs uzturs, mērena regulāra fiziskā slodze)• Nesmēķēt• Nelietot uztura bagātinātājus• Dzert kafiju• Alkohols – reti• Anti-HCV nav jānosaka!!! (būs pozitīvs pēc izārstēšanas)	
Fibrozes pakāpe 0 – 1 – 2	Novērošana pie ģimenes ārsta bez specifiskas kontroles HCV-RNS nav jākontrolē (izņemot riska grupas – IVNL, MSM (reizi gadā), vai, ja paaugstināts ALAT)	
Fibroze 3 – 4 (F4=ciroze)	1 HCC skrīnings ik pēc 6 mēnešiem (US, AFP)	
	2 Augšējā endoskopija (AE)	Nav barības vada vēnu varikoze – AE reizi 3 gados
		Minimāli paplašinātas barības vada vēnas – AE reizi 2 gados
		Mērena vai izteikta barības vada vēnu varikoze – NSBB un/ vai endoskopiska vēnu ligēšana
3 Infektologa vai hepatologa konsultācija pēc nepieciešamības vai stacionēšana pie cirozes dekompensācijas		

Sagatavoja: Latvijas Infektologu, Hepatologu un HIV/AIDS speciālistu asociācija

Asoc. prof. Ieva Tolmane

Dr. Velga Ķūse

Doc. Agita Jēruma

Doc. Jelena Storoženko

2019

LV-VHCV-190001, Materiāla apstiprināšanas datums: 02.10.2019

“
Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?
”

Sadarbība ar ieslodzījuma vietām

- apmācība
- konsiliji
- ārstēšana

“Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?”

Tuvākie uzdevumi un izaicinājumi

Cilvēku testēšanas aptveres paplašināšana – atrast katru pacientu:

- ģimenes ārsti notestē katru savā praksē esošo
- augsta riska grupu pacientu testēšana
- veicināt katra paša vēlmi pārbaudīties

“
Jauni izaicinājumi jeb “Kā pārkāpt suņa astei” un uzveikt C hepatītu?
”

Secinājumi

Saglabāt finansējumu līdzšinējā apjomā.

Piesaistīt aktīvāk ģimenes ārstus.

Lietojamie medikamenti labi panesami, efektīvi.

DISKUSIJA

PAR DZĪVI BEZ C HEPATĪTA

PALDIES PAR UZMANĪBU!